

Asia: VN/854/2022

Hallituksen esitys sote-uudistusta koskevien rahoituslakien muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

1. Kuntien rahoitusta koskevat ehdotukset

-

2. Hyvinvointialueiden rahoitusta koskevat ehdotukset

35 a § Hyvinvointialuekohtainen korvaus vuonna 2024

Hyvinvointialueen rahoitukseen tehtävä erillinen kertaluonteinen lisäys tai erillinen kertaluonteinen vähennys tulisi toteuttaa vuoden 2023 aikana heti sen jälkeen, kun kuntien tilinpäätöstiedot ovat valmistuneet. Oletettavasti kuntien vuoden 2022 toteutuneet kustannukset tulevat olemaan ilmoitettuja talousarviotietoja suuremmat. Kulupohja siirtyy hyvinvointialueelle vuodenvaihteen tilanteella, mutta tulopohja laahaa merkittävästi perässä. Maksuvalmiudenkin näkökulmasta olisi perusteltua tehdä kertaluonteinen lisäys/vähennys jo vuoden 2023 aikana.

3. Yliopistosairaalatekijää koskeva ehdotus

20 a § Yliopistosairaalisä

Yliopistosairaalisä ei ole oikeudenmukainen. Se syrjii muita kuin yo-sairaala-alueita, koska yliopistosairaalisä on lohkaistu asukasperusteisesta osuudesta.

Rahoituslain 20 a §:n perustelutekstin mukaan yliopistosairaalisä kompensoisi yliopistollisen sairaalan ylläpidosta hyvinvointialueille aiheutuvia muita hyvinvointialueita korkeampia kustannuksia. Kustannuksia yliopistosairaalassa nostavat muun muassa vaativan

erikoissairaanhoidon toteuttamiseksi tarvittava erityisosaava henkilöstö, tilat ja laitteet, kansalliset ja alueelliset erityistehtävät ja koordinaatiotehtävät sekä sairaalassa toteutuva laaja koulutus-, tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminta. Yo-sairaalalla olisi edelleen normaali järjestämislain 57 §:n mukainen oikeus laskuttaa asiakkaan omaa hyvinvointialuetta.

Eli yliopistosairaalan hoitamien asiakkaiden hoidon kustannuksia lisäävät elementit mm. erityisosaava henkilöstö, tilat ja laitteet tulee katettua muilta hyvinvointialueilta perittävillä myyntituotoilla, jolloin tulosvaikutus ko. hyvinvointialueille on +-0. Lakimuutoksella kuitenkin ohjataan yo-alueille satoja miljoonia lisää rahoitusta, mutta laskutusoikeus säilyy ennallaan. Yliopistoalueiden tuotehintojen korotuksille tulisi vähintään määritellä vuosittaiset korotusrajat, jotka sidottaisiin esimerkiksi indeksiin.

Perustelutekstin mukaan yliopistollista sairaalaa ylläpitävät hyvinvointialueet ja HUS-yhtymä saavat myös jatkossa terveydenhuoltolain (1326/2010) 59 §:ssä ja 61 §:ssä säädetyn mukaisesti rahoitusta tutkimus- ja koulutusmenoihin valtion talousarvion erillismomentin kautta, mikä ei sisälly rahoituslain mukaiseen rahoitukseen. Tämä tutkimus- ja koulutusmenoihin korvamerkitty rahoitus ei riitä kattamaan kokonaan yliopistosairaalan tutkimus- ja koulutustoiminnasta aiheutuvia menoja. Olisi perustellumpaa nostaa yo-sairaaloiden erityis- ja koordinaatiotehtävien sekä sairaaloissa toteutuvan laajan koulutus-, tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan erillisrahoitusta riittävälle tasolle, ja jättää lisäämättä rahoituslakiin 20 a § Yliopistosairaalalisä, joka syö rahoitusta muilta kuin yo-sairaala-alueilta.

Yliopistosairaalalisä syö muiden alueiden tulopohjaa, jolla on vaikutukset alueiden investointikyvykkyyteen heikkenevän vuosikatteen kautta. Vuosikatteella on vaikutusta lainanottovaltuuteen.

Avoimuuden lisäämiseksi olisi mielestämme perusteltua esittää lain perusteluissa laskelmat miten yliopistosairaalalisän 1,7 prosenttiosuuteen on päädytty.

Yliopistosairaalalisä voi mahdollistaa yo-sairaala-alueille muita alueita korkeamman palkkatason. On riskinä, että se heikentää entisestään henkilöstön saatavuutta mm. keskussairaaloissa.

4. Vaikutusarvioinnit

-

5. Muut huomiot

-

Felin Elina

Pohjois-Karjalan hyvinvointialue - Talousjohtaja Ismo Rouvinen